

Nästa talare

Mats Hansson

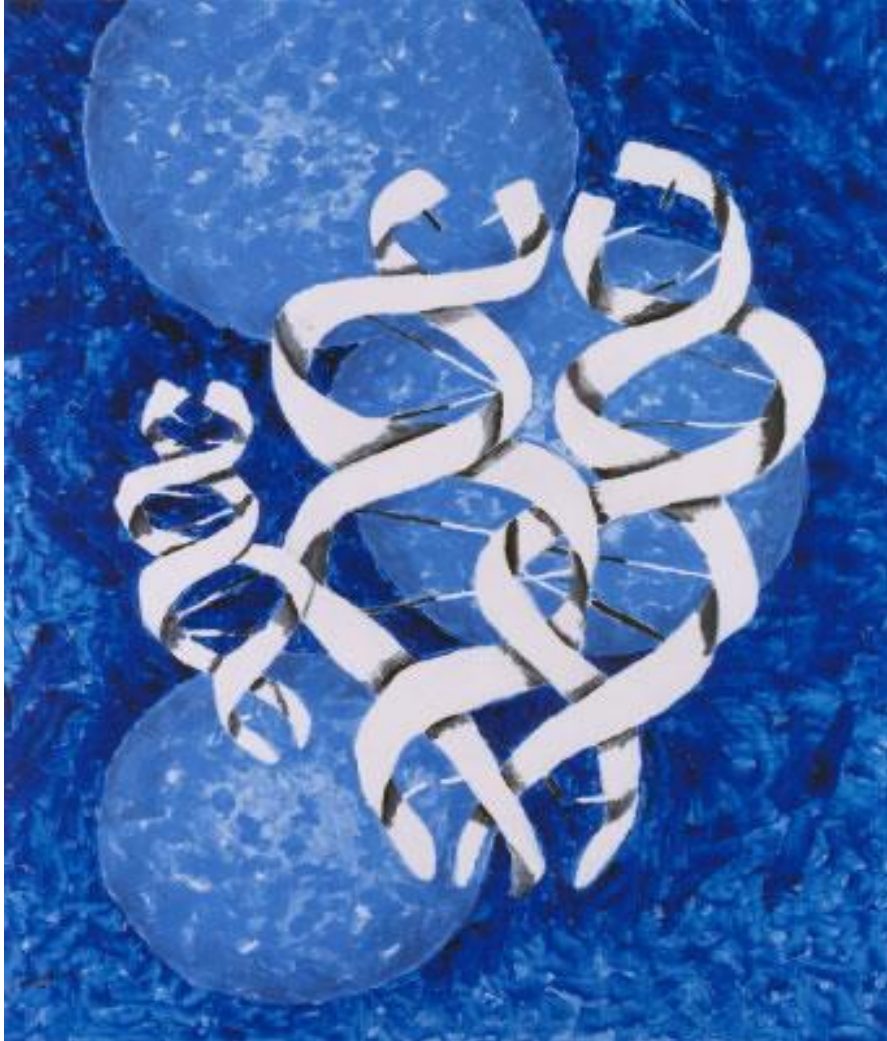
Seniorprofessor i biomedicinsk etik, Uppsala universitet

Att låta patienters preferenser styra introduktion av ATMP - Exemplet Parkinson

UPPSALA
UNIVERSITET

Centre for Research Ethics & Bioethics

*Att låta patienters
preferenser styra
introduktion av ATMP -
Exemplet Parkinson*

Mats Hansson

ATMP och behovet av en förankring i människors värderingar och preferenser

På ett allmänt plan för reglering och tolkning av regler

För patienter om de ska acceptera behandlingen

Ex. hESC för behandling av Parkinsons sjukdom

Förutsätter i något led medverkan av kommersiella aktörer

Patentlagen 1967:837

(t.o.m. SFS 2022:486)

- **1 c §** Patent meddelas inte på en uppfinning vars yrkesmässiga utnyttjande skulle strida mot allmän ordning eller goda seder.
- Vid tillämpningen av första stycket skall bland annat följande anses strida mot allmän ordning eller goda seder,
  - ...
  - 3. användning av mänskliga embryon för industriella eller kommersiella ändamål,

Det moraliska landskapet förändras med tiden

”the exceptions regarding patentability based on the above clause have to be based on national constitutional and culturally accepted value systems”
(Levin 2006)

I slutändan fråga om en avvägning mellan olika värderingar:
ex. embryots moraliska status mot en möjlig effektiv
behandling; förväntad nytta mot förutsedda risker med olika
behandlingsalternativ

Preferensstudier

1. Vad är viktigt?
2. Hur viktigt är det?
3. Vad är viktigast?
4. Vilken *trade-off* är man beredd till (ex. *Maximum Acceptable Risk*)

Fem studier inom SweLife ATMP och CAMP

Kvalitativa intervjustudier:

1. Parkinsonpatienter
2. IVF-par
3. Allmänheten

Kvantitativa:

1. Allmänheten (n 467, 17%)
2. Parkinsonpatienter (n 1566, 50%)

Resultat

Synen på mänskliga embryon varierar:

- "bara en samling celler"
- "ngt mer än en vanlig kroppscell"
- "människor med rättigheter"

En viss skepsis mot kommersiella intressen

Olika religiös bakgrund

I slutändan ändå positiva till användning för medicinsk behandling

UPPSALA
UNIVERSITET

Publikationer

Grauman Å, Drevin J. Perceptions on using surplus embryos for the treatment of Parkinson's disease among the Swedish population: a qualitative study. *BMC Med Ethics*. 2022 Mar 4;23(1):15. doi: 10.1186/s12910-022-00759-y.

Drevin J, Nyholm D, Widner H, Van Vliet T, Viberg Johansson J, Jiltsova E, Hansson M. Patients' views on using human embryonic stem cells to treat Parkinson's disease: an interview study. *BMC Med Ethics*. 2022 Oct 19;23(1):102. doi: 10.1186/s12910-022-00840-6.

Publikationer

Attitudes and values among the Swedish general public to using human embryonic stem cells for medical treatment Åsa Grauman¹, PhD*; Mats Hansson¹; PhD; Dag Nyholm²; MD, PhD, Elena Jiltsova², Håkan Widner³, MD, PhD; Trinette Van Vliet³, PhD; Jennifer Drevin¹, PhD (Under review)

Would you consider donating your left-over embryos to treat Parkinson's disease? Interviews with individuals that underwent IVF in Sweden Karin Schölin Bywall*¹, PhD; Jan Holte², PhD; Thomas Brodin², PhD, Mats Hansson¹; PhD. Jennifer Drevin¹, PhD (Under review)

Factors affecting personal preferences among Swedish patients with Parkinson's disease considering future treatment options of stem cell derived cell-based therapies: A web-based discrete choice experiment survey. Schölin Bywall, Drevin, Groothuis-Oudshoorn, Veldwijk, Nyholm, Widner, Van Vliet, Jiltsova, Hansson, Viberg Johansson (To be submitted)